

6.1 Marron

Thema/ onderwerp:
Drama

Korte samenvatting van de leeractiviteit:
De leerlingen krijgen les over de marrons (weggelopen slaven) en gaan met elkaar communiceren zonder te praten.

Vakgebied(en):
<ul style="list-style-type: none">• Geschiedenis• Aardrijkskunde• Drama

Doelstelling(en):
<ul style="list-style-type: none">• De leerlingen beseffen dat je ook zonder taal kunt communiceren.• De leerlingen kunnen vertellen wat een marron is.• De leerlingen beseffen dat de marrons problemen hadden met communicatie omdat ze allemaal verschillende talen spraken.• De leerlingen kennen de situatie waarin de marrons leefden.• De leerlingen kunnen een voorgeschreven boodschap overbrengen zonder te praten.

Didactische werkvormen:
<ul style="list-style-type: none">• Klassikaal• Groepswork

Benodigde tijd:
Inleiding: 15 minuten
Kern: 15 minuten
Verwerking/ afsluiting: 15 minuten

Vorbereiding:
<ul style="list-style-type: none">• Informatie uit bijlage doorlezen• TV met video• videofragment NOT slavernij

Organisatie

Inleiding: De leerlingen zitten op hun plaats.
Kern: De leerlingen zitten op hun plaats. Voor elke leerling is een werkblad aanwezig.
Verwerking/ afsluiting: Er is genoeg plaats om te spelen en te oefenen.

Lesverloop:
<p>Inleiding: Vergelijking met Asterix en Obelix, kleine gemeenschap verzet zich tegen grote wereldmacht. Kort bespreken met de leerlingen.</p> <p>De leerkracht laat een videofragment (45.50 – 48.10, 49.00 – 51.10, 55.10 – 58.40) zien over marrons.</p> <p>De volgende vragen worden besproken:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Wat is een marron? • Waarom vluchten de slaven? • Was je veilig bij de marrons? • Wat deden de marrons? • Waar bestond het verzet uit?
<p>Kern: Bespreken van communicatie, hoe doen de leerlingen dat? (morse, praten, schrijven, e-mail, telefoon). Marrons kwamen uit verschillende gebieden > talen, communiceren met gebaren.</p> <p>Bespreken van de ontwikkeling van een eigen taal, zie woorden uit de bijlage 32, Surinaamse woorden waarin verschillende invloeden duidelijk te zien zijn.</p>
<p>Verwerking/ afsluiting: De leerkracht zet de leerlingen tegenover elkaar. De leerlingen krijgen een briefje waarop een opdracht staat wat één kind duidelijk moet maken aan een ander kind. Hierbij mag niet gepraat worden. Als tweede onderdeel moeten de leerlingen elkaar een opdracht geven om een handeling uit te voeren (Hints). De leerkracht kan de leerlingen tips geven om ze op weg te helpen.</p>
Onderwijsleermaterialen:
<p>Bijlage 6.1.a: Informatie marron Bijlage 6.1.b: Surinaamse woorden Bijlage 6.1.c: Betekenis Surinaamse woorden Bijlage 6.1.d: Opdrachtenkaart</p>

Bijlage 6.1.a: Informatie marron

Marrons

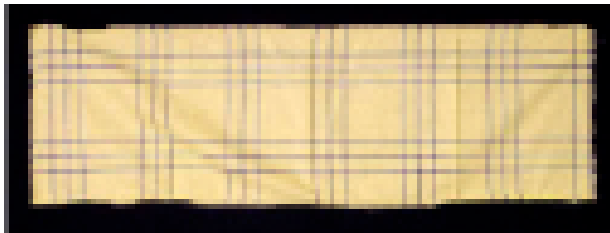
Marrons waren weggevluchte slaven. Deze slaven bouwden in kleine groepen een vrij leven op en ontwikkelden een cultuur met West-Afrikaanse kenmerken. De marrons leefden in het binnenland van Suriname. Ze aten voedsel van het land, uit het bos en van de visserij. Marrons ruilden rijst, bijzondere houtsoorten, apen, papegaaien en honing voor o.a. wijn, spijkers, lood, boter en kaas.

De 'bosnegers' of 'boslandcreolen', zoals de nakomelingen van de marrons genoemd worden, wonen in dorpen van twee- tot driehonderd mensen. Ze hebben een eigen taal en eigen gebruiken.

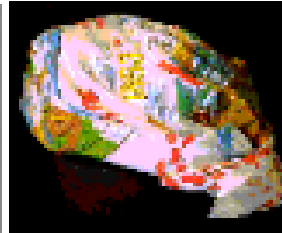
Kleding

De marrons hadden hun eigen klederdracht. Zo hadden ze hoofddoeken die ze *angisa's* noemden en een katoenen lap, *panji*, die ze om zich heen wikkelden als ze in bad gingen. Deze voorwerpen horen nu bij de Surinaamse klederdracht, de *kotomisi*. De oorsprong van de gevouwen hoofddoeken ligt in West Afrika. Andere onderdelen van een *kotomisi* zijn een *koto* met *kotobere* en *koi*, een *empi*, een *jaki* en een *tapoeskinpangi*.

De *koto* (rok) reikt van de oksels tot aan de grond. De *kotobere* is een vouw die rond het middel overhangt en soms met een *koi* (rol) eronder wordt opgevuld zodat de rok breed uit staat. Boven de rok wordt een wit hemd met open hals, *empi*, gedragen. Daaroverheen een *jaki* (een kort jakje met aan de achterkant twee witte afhangende linten). Over de schouder hangt een kleurige omslagdoek, een *tapoeskinpangi*.

panji

angisa

Weetje

Veel Surinamers dragen platgeslagen armbanden. Dit stamt af van het dragen van de oude slavenarmband en is een herinnering aan het slavernijverleden. Deze armbanden zijn veel gebruikte sieraden geworden die je bij de juwelier kunt vinden of om de pols van je moeder.

Keti Koti

Wat ook gedragen wordt als *angisa* (hoofddoek) is het doek '*Keti Koti*', wat staat voor de afschaffing van de slavernij in 1863. Dit is een officieel gewaad ter herdenking van de honderdjarige viering van de afschaffing in 1963.

Op deze doek zien we afbeeldingen van verbroken ketenen (keti koti) die het einde symboliseren van de slavernij

Keti Koti

Hoe wordt een *angisa* gedragen?

De manier waarop de hoofddoek werd en wordt gedragen is heel belangrijk voor de draagster. De verschillende manieren van vouwen hebben een betekenis. In de *feida* (boosheid) laten de vrouwen zien dat ze kwaad zijn door de punten van de doek naar boven te vouwen. Als de punten naar beneden gevouwen zijn betekent het dat de draagster blij is. Hoofddoeken met aan weerszijde uitstekende punten heten afspraakdoeken. De oorsprong van de gevouwen hoofddoeken ligt in West Afrika.

Bijlage 6.1.b: Surinaamse woorden

1. goe morgoe
2. biri
3. goe neti
4. eksi
5. fisi
6. boeng kopoe
7. o lati?
8. is de
9. me wani pai
10. mi lobi joe

Bijlage 6.1.c: Betekenis Surinaamse woorden

1. goedmorgen
2. bier
3. goedenavond
4. ei
5. vis
6. goedkoop
7. hoe laat?
8. gisteren
9. ik wil betalen
10. ik hou van jou

Bijlage 6.1.d: Opdrachtenkaart

1. Ik ben blij.
2. Ik ben verdrietig.
3. Ik ben boos.
4. Ik ben bang.
5. Ik voel me niet lekker.

Maak de ander duidelijk:

1. Geef de planten water.
2. Pak een schrift.
3. Draai een rondje met één hand in de lucht.
4. Raak je neus aan met je pink.
5. Doe drie stappen naar voren, twee naar rechts en één naar links.
6. Doe je trui uit.
7. Zullen we gaan liggen.
8. Zullen we gaan koken.